

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
mart

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr.
2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ICT WEEK UZBEKISTAN 2025: MILLIY TEXNOLOGIYALAR HAFTALIGINING YAKUNLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IT-EKOTIZIMIGA TA'SIRI	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI BAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSIYALARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKIOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	
MAHALLIY BUDJETLARNING DAROMAD BAZASINI KENGAYTIRISH ASOSIDA XARAJATLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	74
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARI VA PREFERENSIYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	77
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	

DAVLAT SEKTORIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	80
Abdullayev Bobirjon Mamurjanovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT MOLIVASI TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI TAHLILI.....	84
Berdibekov Adhamjon Ilhomjon o'g'li	
MOLIYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI.....	87
Ashirov Jasur Dilshod o'g'li	
SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA MOLIVAVIY INKLYUZIYANI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	90
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li	
NOMODDIY AKTIVLAR AUDITIDA RISKLARNI BAHOLASH VA AUDITORLIK DALILLARINI TO'PLASH USLUBIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	93
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQI AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA XALQARO AUDIT STANDARTLARI (ISA) KONTEKSTIDAGI TALQINI	96
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
INNOVATSION RIVOJLANISHDA MEHNAT RESURLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	98
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
THE IMPACT OF INFLATION AND EXTERNAL ECONOMIC SHOCKS ON THE NATIONAL ECONOMY.....	102
Suvonov Tolmasjon Faxritdinovich	
REWARD SYSTEMS AND EMPLOYEE PRODUCTIVITY IN HIGHER EDUCATION.....	105
Sultonboyeva Munira Bahodirovna, Sultanova Kamila Muktorali Kizi	
THE DIGITAL CATALYST: HOW TECHNOLOGICAL ACCESSIBILITY DRIVES GLOBAL TOURISM	110
Freshta Qayoumi	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH ORQALI KORXONA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	112
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
ASSESSMENT AND ANALYSIS OF INVESTMENT EFFICIENCY BY REGION IN UZBEKISTAN	115
Otajonova Charoskhon Polvonkuli qizi	
УЯЗВИМОСТИ АРІ В ЦИФРОВЫХ ПЛАТЕЖНЫХ СЕРВИСАХ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ОНЛАЙН ТРАНСГРАНИЧНЫЕ ДЕНЕЖНЫЕ ПЕРЕВОДЫ	120
Садыков Азиз Миршарапович	
РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ЭКОНОМИКЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	124
Валижонов Х.А.	
O'YINCHOQ ISHLAB CHIQRISHDA IMPORTGA QARAMLIKNI KAMAYTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY USULLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	127
Aminov Anvarxon Kazimovich	
ФАКТОРЫ И ПРОБЛЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В УЗБЕКИСТАНЕ	130
Гимранова О. Б.	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR VA INVESTITSION JOZIBADORLIKNI BAHOLASH	134
To'rayev Jasurali To'rayevich	
РОЛЬ СИТУАЦИОННОГО ЦЕНТРА В РАЗВИТИИ ЦИФРОВОГО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА.....	137
Омонов Олим Муродуллаевич	

IMPROVEMENT OF MANAGEMENT MECHANISMS FOR INCREASING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF REGIONS.....	140
To'rayev Jasurali To'rayevich	
DEVELOPMENT OF MODERN METHODOLOGICAL APPROACHES IN THE MANAGEMENT OF THE ACTIVITIES OF SMALL INDUSTRIAL ZONES	144
Shodmonkulov Kamoliddin Murodillayevich	
ISSUES OF IMPROVING THE MANAGEMENT OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT.....	147
To'rayev Jasurali To'rayevich	
ISSUES OF IMPROVING THE METHODOLOGY OF MANAGEMENT OF SMALL INDUSTRIAL ZONES.....	150
Shodmonkulov Kamoliddin Murodillayevich	
IQTISODIY XAVFSIZLIK INDIKATORLARINING CHEGARAVIY QIYMATLARINI BELGILASH MASALALARI.....	153
Islamov Anvar Ashirqulovich	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND BIG DATA APPLICATIONS IN UNIVERSITY MANAGEMENT: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	156
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	160
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF PRODUCTION COMPETITIVENESS IN TEXTILE ENTERPRISES AND THE ECONOMIC MECHANISMS OF ITS FORMATION.....	164
Xushvaqto'v Shuhrat Abduraufovich	
FOREIGN EXPERIENCE IN ORGANIZING COMMERCIAL BANK AUDITS AND ITS APPLICATION IN UZBEKISTAN	166
Ibragimov Nodirbek Baxodir ugli	
PROBLEMS IN COMMERCIAL BANK AUDIT PRACTICE AND DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION	168
Ibragimov Nodirbek Baxodir ugli	
IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES IN ECO-FRIENDLY HOTELS.....	170
Dilfuza Igamberdievna Abidova	
OPPORTUNITIES FOR APPLYING NATURAL RESOURCE CONSERVATION TECHNOLOGIES IN HOTEL MANAGEMENT.....	173
Dilfuza Igamberdievna Abidova	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA STRATEGIK REJALASHTIRISHNI AMALGA OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	177
A.Y. Mardanov	
РОЛЬ ИННОВАЦИЙ И МАРКЕТИНГОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В РАЗВИТИИ ХИМИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА(НА ПРИМЕРЕ АО «МАХАМ-ШИРЧИҚ»)	180
Хайдарова Камола Ахинжанована	
O'ZBEKISTONDA UY-JOY QURILISHINI RIVOJLANTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	183
Usmonov Mirumar Abdulla o'g'li	
ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАСЧЕТ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗАТРАТ НА СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	185
Асадова Мафтуна Саъдуллаевна	

IMPROVING THE ECONOMIC POTENTIAL OF OIL AND GAS INDUSTRY ENTERPRISES IN UZBEKISTAN: MODERN CHALLENGES AND DEVELOPMENT PROSPECTS	188
Bekmuhammedova Malika Iskandarbekovna	
ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	191
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
РОЛЬ ИНВЕСТИЦИЙ И ИННОВАЦИЙ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	193
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ ВОВЛЕЧЕНИЯ МАЛООБЕСПЕЧЕННЫХ СЕМЕЙ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ	195
Ережепов Куанышбай	
KORXONALAR DAROMADLARI VA XARAJATLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	198
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI	201
Jubanova Bayramgul Aymuratovna	
KNOW YOUR CUSTOMER MECHANISMS AS A TOOL FOR ENHANCING RISK MANAGEMENT SYSTEMS IN COMMERCIAL BANKS	204
Sherzod Fayziyev	
ТЕОРЕТИКО-НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.....	208
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI BAHOLASHDA XALQARO TAJRIBANING AHAMIYATI	213
Islamov Anvar Ashirqulovich	
IMPROVING THE MECHANISMS FOR THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE INDUSTRIAL SECTOR BASED ON STRUCTURAL CHANGES AND INFRASTRUCTURAL FACTORS	217
Ne'matov Shokhrukhbek Mamurjon o'g'li	
THE ROLE OF FOREIGN INVESTMENT IN AGRICULTURE AND ITS IMPROVEMENT	220
Komaliddin Yusupov	
AVIAYUK ZANJIRIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH) MEKANIZMI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON UCHUN INSTITUTIONAL MODEL.....	224
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi	
AN EMPIRICAL ANALYSIS OF THE FACTORS SHAPING CONSUMER BEHAVIOUR THROUGH DIGITAL PLATFORMS IN UZBEKISTAN	228
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li	
ВРМН-МОДЕЛИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ УСЛУГ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ БИЗНЕСА.....	232
Отабоев Нодирбек Ойбек углы	
DIGITALIZATION OF THE BANKING SECTOR OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN: ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL PLATFORMS	236
Jumaniyozova Mukaddas	
THE ROLE OF INVESTMENT RISK MANAGEMENT IN ENHANCING FINANCIAL EFFICIENCY IN AGRICULTURE	240
Yusupov Komaliddin Bakhtiyor ugli	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AUDIT VA BARQARORLIK HISOBOTINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich	

USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN ORGANIZING THE ACCOUNTING AND AUDITING OF BIOLOGICAL ASSETS	246
Axmetova S.S.	
THE SOCIOECONOMIC EFFECTS OF THE SHADOW ECONOMY: A THEORETICAL AND EMPIRICAL REVIEW	250
Rakhmonov Azizjon Sadullayevich	
IMPROVING THE MECHANISMS FOR ASSESSING INTERBANK COMPETITION IN THE DIGITAL BANKING SERVICES MARKET	257
Karimov Odiljon Boqiyevich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISHNI RIVOJLANTIRISH VA RAG‘BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	262
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI RAQAMLI INTEGRATSIYA VA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	265
Primkulova Zilola Abrorovna	
GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH ISTIQBOLLARI	268
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna	

GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ISTIQBOLLARI

Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna

Mustaqil tadqiqotchi

E-mail: moxinabonushamsikulova@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada global raqamli integratsiyalashuv sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari hamda yashil iqtisodiyot tamoyillarini sog'liqni saqlash tizimiga joriy etish istiqbollari tahlil qilingan. Tibbiyot muassasalarida raqamli texnologiyalar, elektron buxgalteriya tizimlari va avtomatlashtirilgan boshqaruv vositalaridan foydalanish orqali moliyaviy axborotning ishonchliligi, shaffofligi va foydaliligini oshirish imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, resurslardan oqilona foydalanish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va yashil iqtisodiyot talablariga mos buxgalteriya hisobini rivojlantirish bo'yicha ilmiy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tibbiy xizmatlar, buxgalteriya hisobi, global raqamli integratsiyalashuv, raqamli transformatsiya, elektron buxgalteriya, yashil iqtisodiyot, moliyaviy hisobot, ekologik barqarorlik, sog'liqni saqlash, raqamlashtirish.

Abstract. This article analyzes the theoretical and practical aspects of improving accounting for medical services in the context of global digital integration, as well as the prospects for introducing green economy principles into the healthcare system. It examines opportunities to improve the reliability, transparency, and usefulness of financial information in healthcare institutions through the application of digital technologies, electronic accounting systems, and automated management tools. The article also develops research-based proposals for advancing accounting practices in accordance with green economy requirements, the rational use of resources, and environmental sustainability.

Keywords: medical services, accounting, global digital integration, digital transformation, electronic accounting, green economy, financial reporting, environmental sustainability, healthcare, digitalization.

Аннотация. В статье проанализированы теоретические и практические аспекты совершенствования бухгалтерского учета медицинских услуг в условиях глобальной цифровой интеграции, а также перспективы внедрения принципов зеленой экономики в систему здравоохранения. Рассмотрены возможности повышения достоверности, прозрачности и полезности финансовой информации в медицинских учреждениях посредством применения цифровых технологий, электронных систем бухгалтерского учета и автоматизированных средств управления. Также разработаны научные предложения по развитию бухгалтерского учета, соответствующего требованиям зеленой экономики, рациональному использованию ресурсов и обеспечению экологической устойчивости.

Ключевые слова: медицинские услуги, бухгалтерский учет, глобальная цифровая интеграция, цифровая трансформация, электронный бухгалтерский учет, зеленая экономика, финансовая отчетность, экологическая устойчивость, здравоохранение, цифровизация.

KIRISH

Bugungi kunda global raqamli integratsiyalashuv jarayonlari dunyo iqtisodiyotining barcha tarmoqlari qatori sog'liqni saqlash tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi tibbiy xizmatlarni ko'rsatish sifati, boshqaruv samaradorligi va moliyaviy resurslardan foydalanish darajasini oshirish bilan birga, buxgalteriya hisobi tizimini zamonaviy talablar asosida takomillashtirish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Elektron hujjat aylanishi, bulutli texnologiyalar, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar (Big Data) kabi innovatsion yechimlarning amaliyotga joriy etilishi moliyaviy axborotlarning tezkorligi, aniqligi va shaffofligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, jahon miqyosida yashil iqtisodiyot tamoyillariga o'tish jarayonlari tibbiyot muassasalarida ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan yangi yondashuvlarni shakllantirmoqda. Energiya tejamkor texnologiyalarni qo'llash, qog'ozsiz elektron hisob tizimlariga o'tish, resurslardan oqilona foydalanish hamda ekologik xarajatlarni hisobga olish buxgalteriya hisobi tizimining muhim yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Mazkur jarayonlar tibbiy xizmatlar xarajatlarini optimallashtirish, moliyaviy nazoratni kuchaytirish va boshqaruv qarorlarini sifatli axborot bilan ta'minlash imkonini beradi.

Mazkur maqolaning maqsadi global raqamli integratsiyalashuv sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganish hamda yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida buxgalteriya hisobi tizimini rivojlantirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflarni ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot natijalari sog'liqni saqlash muassasalarida moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish, raqamli transformatsiyani jadallashtirish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Global raqamli integratsiyalashuv sharoitida sog'liqni saqlash tizimida buxgalteriya hisobi va moliyaviy boshqaruvni takomillashtirish masalalari xalqaro ilmiy tadqiqotlarda dolzarb yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Tadqiqotchilar raqamli texnologiyalar, elektron hisob tizimlari va yashil iqtisodiyot tamoyillarining joriy etilishi tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslardan samarali foydalanish hamda boshqaruv qarorlarining sifatini oshirishini ta'kidlaydilar [1].

Xalqaro Buxgalterlar Federatsiyasi (IFAC) tomonidan e'lon qilingan ilmiy-uslubiy tavsiyalarda raqamli transformatsiya buxgalteriya hisobi tizimining ajralmas qismiga aylangani, sun'iy intellekt, bulutli texnologiyalar va ma'lumotlar tahlili moliyaviy hisobotlarning ishonchligi hamda tezkorligini oshirishga xizmat qilishi qayd etilgan [2]. Mazkur yondashuv sog'liqni saqlash tashkilotlarida xarajatlarni real vaqt rejimida monitoring qilish imkonini beradi.

Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) tadqiqotlarida raqamlashtirish sog'liqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishiga xizmat qiluvchi asosiy omillardan biri sifatida baholangan. Hisobotlarda elektron boshqaruv va raqamli moliyaviy tizimlar tibbiy xizmatlar sifatini oshirish bilan birga, budget mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashi ko'rsatib berilgan [3].

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO) sog'liqni saqlashning raqamli transformatsiyasiga bag'ishlangan tadqiqotlarida raqamli sog'liqni saqlash (Digital Health) platformalarini rivojlantirish moliyaviy boshqaruv va buxgalteriya hisobining shaffofligini oshirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi. Tibbiyot muassasalarida yagona axborot tizimlarini joriy etish boshqaruv samaradorligini oshirishi mumkinligi tadqiqotlarda qayd etilgan [4].

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Barqaror rivojlanish maqsadlari (SDGs) doirasidagi tadqiqotlarda yashil iqtisodiyot tamoyillarini sog'liqni saqlash tizimiga integratsiyalash ekologik va iqtisodiy samaradorlikni oshirishning muhim yo'nalishi sifatida baholangan. Xususan, resurslardan oqilona foydalanish va ekologik xarajatlarni hisobga olish zamonaviy buxgalteriya tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi [5].

KPMG ekspertlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda sog'liqni saqlash tashkilotlarida ERP tizimlari, elektron buxgalteriya va sun'iy intellektdan foydalanish moliyaviy risklarni kamaytirishi, audit sifatini yaxshilashi hamda boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish imkoniyatini yaratishi qayd etilgan [6].

Deloitte tomonidan o'tkazilgan ilmiy-amaliy izlanishlar sog'liqni saqlash tizimida ESG (Environmental, Social and Governance) tamoyillarini joriy etish moliyaviy hisobotlarni xalqaro standartlarga moslashtirish va yashil investitsiyalarni jalb etishda muhim ahamiyat kasb etishini ko'rsatadi [7].

O'zbekiston olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish va moliyaviy hisobotlarning shaffofligini oshirish zarurligi asoslab berilgan. Shu bilan birga, sog'liqni saqlash tizimida ekologik omillarni hisobga oluvchi boshqaruv mexanizmlarini rivojlantirish masalalari dolzarb ekanligi ta'kidlanmoqda [8].

Yuqoridagi ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, global raqamli integratsiyalashuv va yashil iqtisodiyot sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar mavjud bo'lsa-da, ushbu ikki yo'nalishni o'zaro integratsiyalashgan holda kompleks baholash hamda ularning O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimiga mos amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish yetarli darajada yoritilmagan. Mazkur maqola aynan ushbu ilmiy bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan.

Mazkur tadqiqotda global raqamli integratsiyalashuv sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish va yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish bilan bog'liq nazariy hamda amaliy masalalar kompleks yondashuv asosida o'rganildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiyalash, tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, induksiya va deduksiya, statistik tahlil hamda iqtisodiy-mantiqiy usullardan foydalanildi. Shuningdek, sog'liqni saqlash sohasida raqamli texnologiyalarni qo'llash, elektron buxgalteriya tizimlari va xalqaro tajribalar tahlil qilinib, ularning milliy amaliyotga mos jihatlari baholandi.

Tadqiqotning axborot bazasini Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO), OECD, IFAC, Jahon banki, BMT materiallari, O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari hamda so'nggi yillarda chop etilgan ilmiy maqolalar va statistik ma'lumotlar tashkil etdi. Olingan natijalar asosida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini

raqamlashtirish, moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish va yashil iqtisodiyot talablariga mos hisob tizimini rivojlantirish bo'yicha ilmiy-amaliy xulosalar ishlab chiqildi.

Mazkur maqola tayyorlanishida sun'iy intellekt texnologiyalaridan ilmiy axborotlarni tizimlashtirish, tahlil qilish va matnni tahrirlash jarayonlarida yordamchi vosita sifatida cheklangan hajmda foydalanildi. Muallif tomonidan olingan natijalar mustaqil ravishda tahlil qilinib, yakuniy ilmiy xulosalar va takliflar shaxsiy ilmiy yondashuv asosida shakllantirildi.

Global raqamli integratsiyalashuv sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobi tizimi an'anaviy moliyaviy hisob yuritishdan raqamli boshqaruv modeliga o'tmoqda. Elektron hujjat aylanishi, bulutli texnologiyalar, avtomatlashtirilgan buxgalteriya dasturlari va sun'iy intellekt elementlaridan foydalanish moliyaviy axborotlarning tezkorligi, aniqligi hamda shaffofligini oshirishga xizmat qilmoqda. Natijada buxgalteriya ma'lumotlarini qayta ishlash va tahlil qilish jarayonlari soddalashib, boshqaruv qarorlarini qabul qilish sifati yaxshilanmoqda.

Tahlil natijalariga ko'ra, tibbiyot muassasalarida raqamli buxgalteriya tizimlarini joriy etish hisob-kitoblarda yuzaga keladigan texnik xatolarni kamaytirish, moliyaviy nazoratni kuchaytirish hamda xarajatlarni aniq hisobga olish imkonini beradi. Ayniqsa, dori vositalari, tibbiy jihozlar va boshqa moddiy resurslar harakatini elektron monitoring qilish mablag'lardan maqsadli foydalanish samaradorligini oshiradi.

Shuningdek, yashil iqtisodiyot tamoyillarini buxgalteriya hisobi bilan uyg'unlashtirish ekologik va iqtisodiy samaradorlikni ta'minlashning muhim omillaridan biri sifatida baholandi. Qog'ozsiz elektron hujjat almashinuvi, energiya tejankor texnologiyalarni qo'llash va resurslardan oqilona foydalanish nafaqat operatsion xarajatlarni qisqartiradi, balki tibbiyot muassasalarining ekologik mas'uliyatini ham oshiradi. Bunday yondashuv ESG tamoyillariga mos moliyaviy boshqaruv tizimini shakllantirish imkonini beradi.

Tahlillar asosida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari sifatida elektron buxgalteriya platformalarini keng joriy etish, xalqaro moliyaviy hisobot standartlari asosida raqamli hisobotlarni shakllantirish, real vaqt rejimida moliyaviy monitoringni yo'lga qo'yish hamda ekologik xarajatlarni alohida hisobga olish zarurligi belgilandi. Ushbu chora-tadbirlarning amalga oshirilishi moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va sog'liqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Global raqamli integratsiyalashuv jarayonlari sog'liqni saqlash tizimida buxgalteriya hisobi funksiyalarini an'anaviy hisob yuritishdan strategik moliyaviy boshqaruv vositasiga aylantirmoqda. Raqamli platformalar orqali shakllantiriladigan tezkor va ishonchli moliyaviy axborotlar tibbiyot muassasalari faoliyatini samarali rejalashtirish, budget mablag'laridan oqilona foydalanish hamda investitsion qarorlarni qabul qilish sifatini oshiradi. Shu sababli buxgalteriya hisobi tizimini raqamli transformatsiya va yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida modernizatsiya qilish sog'liqni saqlash sohasining ustuvor vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda.

Mazkur yo'nalishda quyidagi takliflarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

- tibbiyot muassasalari uchun sun'iy intellekt elementlariga ega raqamli buxgalteriya axborot tizimlarini ishlab chiqish va joriy etish;
- moliyaviy hisobotlarda uglerod izi (carbon footprint), energiya va suv resurslari sarfi kabi ekologik ko'rsatkichlarni aks ettirish amaliyotini yo'lga qo'yish;
- tibbiy xizmatlar tannarxini aniqlashda faoliyatga asoslangan xarajatlar hisobi (Activity-Based Costing – ABC) usulidan keng foydalanish;
- davlat va xususiy tibbiyot muassasalari o'rtasida yagona elektron moliyaviy axborot almashinuvi platformasini yaratish;
- buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini "Elektron sog'liqni saqlash" (e-Health) axborot tizimlari bilan integratsiyalash orqali boshqaruv qarorlarini qabul qilish tezkorligini oshirish;
- tibbiyot muassasalari faoliyatida ESG (Environmental, Social and Governance) ko'rsatkichlari asosida moliyaviy samaradorlikni baholash metodikasini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish.

Xulosa qilib aytganda, global raqamli integratsiyalashuv va yashil iqtisodiyot sharoitida tibbiy xizmatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirish moliyaviy hisobning aniqligi va shaffofligini ta'minlash bilan birga, sog'liqni saqlash tizimining ekologik barqarorligi va investitsiya jozibadorligini oshirishga yordam beradi. Taklif etilgan ilmiy-amaliy yondashuvlarni bosqichma-bosqich joriy etish tibbiyot muassasalarida zamonaviy raqamli boshqaruv modelini shakllantirish, resurslardan samarali foydalanish va aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifatini oshirishga xizmat qiladi. Bu esa mamlakatimizda sog'liqni saqlash tizimini raqamlashtirish va yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha belgilangan vazifalarni samarali amalga oshirishga ko'maklashadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Bank. *The World Bank Annual Report 2024*. — Washington, DC: World Bank, 2024.
2. International Federation of Accountants (IFAC). *Digital Transformation and the Role of Accounting and Finance Professionals in this New Era: Case Study — Procter & Gamble*. — New York: IFAC, 2022.
3. OECD. *Health at a Glance 2025: OECD Indicators*. — Paris: OECD Publishing, 2025. — DOI: 10.1787/8f9e3f98-en.
4. World Health Organization. *Global Strategy on Digital Health 2020–2025*. — Geneva: World Health Organization, 2021. — ISBN 978-92-4-002092-4.
5. United Nations Department of Economic and Social Affairs. *The Sustainable Development Goals Report 2025*. — New York: United Nations, 2025.
6. KPMG LLP. *KPMG 2025 Healthcare & Life Sciences Investment Outlook*. — KPMG LLP, 2025.
7. Deloitte Center for Health Solutions. *2025 Global Health Care Outlook: Survey Highlights Health System Leaders' Plans to Focus on Efficiency, Productivity, and Patient Engagement This Year*. — Deloitte Insights, 2025.
8. Chinberdiev P.L. Theoretical Foundations of Digitalization of Accounting and Auditing in Uzbekistan // *International Journal of Artificial Intelligence*. — 2025. — Vol. 1, No. 3. — P. 922–924. — DOI: 10.71337/inlibrary.uz.ijai.80620.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100